

MENORQUÍ SÍ, CATALÀ CLAR

El tresor de les nostres paraules (2)

En el número anterior vam encetar una sèrie d'articles encaminats a fer un recull de les paraules amb què els seguidors de la pàgina de **Facebook** van omplir la capsa virtual que vam penjar-hi el mes de gener. L'objectiu era recollir paraules i expressions pròpies de la nostra varietat dialectal a fi de promoure'n l'ús normal, perquè no morin i perquè passin a enriquir el vocabulari d'aquest tresor tan valuós que tenim i que hem de salvaguardar entre tots: la llengua catalana.

A l'espai d'avui parlarem d'alguns mots que feim servir a Menorca per qualificar certes actituds o maneres de ser de les persones. Alguns dels que més es van repetir dins la nostra Capsa de les Paraules són aquests:

Quan una persona és molt obstinada, tosuda, que mai no dona la banya a tòrcer, els menorquins deim que és molt **caparruda**.

Capsigrany (com diuen també a Mallorca, a la Garrotxa, a l'Empordà o al Camp de Tarragona) o **capsoti** (com deim a Menorca), noms que fan referència a cert ocell que té el cap una mica gros, són els substantius que empram per definir una persona que té el cap buit, amb poc enteniment.

D'altra banda, si algú és propens a patir algun mal, deim que és **empeder** d'aquest mal. Així, hi pot haver empeders de mal d'esquena, empeders

de mal de cap, empeders de caure... Aquesta paraula, però, no és exclusiva de Menorca, sinó que la compartim amb altres territoris de parla catalana, com Pollença o Tortosa.

Mesquí, o **mesquina**, és un adjectiu que utilitzam com a sinònim d'infeliç, per referir-nos a algú que ens fa pena (no només en el sentit de miserable).

Un **mitjamèn**, per als illencs, és una persona pobra amb pretensió de rica. Aquesta paraula, derivada de l'anglès *midshipman*, és un dels anglicismes introduïts en l'època de les dominacions britàniques del segle XVIII i que han arrelat dins la parla dels menorquins.

Una altre mot ben peculiar és **sinquinirvis**, substantiu que utilitzam quan volem dir que algú és molt nerviós, que no està en

quietud ni un segon.

I, per acabar, farem referència al substantiu **xepriant**, deformació de *deixuplant*, amb què designam a Menorca una persona sense solvència moral o bé un al·lot que té pretensions d'home.

Així, no us estranyeu si sentiu que algú explica que coneix un xepriant tan capsoti que, tot i ser empeder de caure, ell, caparrut, com que és un sinquinirvis i un mitjamèn que no vol pagar una manobra, va insistir a pujar dalt la teulada per adobar una gotera i, mesquí, va caure i es va rompre una cama.

EL SERVEI DE POLÍTICA
LINGÜÍSTICA COORDINA
A FACEBOOK LA INICIATIVA
"CAPSA DE LES PARAULES"
A FI DE PROMOURE L'ÚS
DEL LÈXIC MÉS GENUÍ

Tan senzill com SER NATURAL

Menorca Reserva de Biosfera

Des de 1993

